

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/283
KARAR NO : 2021/319
KARAR TR : 03/05/2021

ÖZET: Karayolunda meydana gelen trafik kazasında u ranılan zararın tazmini istemiyle açılan davanın, 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi kapsamında ADL YARGI YER NDE çözümlenmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacılar : 1 - A.B. 2 - H.B.
Vekilleri : Av. H.P. Av. .T.
Davalı : Karayolları Genel Müdürlü ü
Vekili : Av. M.A.Ü.Y.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, 23/11/2016 tarihinde davacı A.B.'nın yolcu olarak içinde bulundu u aracın kontrolden çıkarak Beytü ebap-Günyüzü Köyü mevkiinde yol kenarında bulunan dereye dü mesi suretiyle meydana gelen trafik kazası sonucunda a ır ekilde yaralanarak hayatını ba kasının bakım ve gözetimine muhtaç ekilde devam ettirmesinde idarenin sorumlulu unun bulundu u ileri sürülerek meydana gelen zararlarının kar ılı ı olmak üzere fazlaya ili kin hakları saklı kalma kaydıyla toplam 152.000 TL maddi ve manevi zararın tazmini istemiyle adli yargı yerinde dava açmı tr.

II. UYU MAZLI A L K N B A VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

2. **Beytü ebap Asliye Hukuk Mahkemesi, 09/04/2019 tarihli ve E.2018/74, K.2019/20 sayılı dosyada "dava dilekçesinin yargı yolu bakımından reddine"** kararı vermi , aleyhine kanun yoluna gidilmeyen kararın 21/06/2019 tarihinde kesinle ti i anlaşılmı tr. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı u ekildedir;

"...Yargıtay 17.Hukuk Dairesinin 05/03/2013 Tarih 2012/2917 Esas 2013/2708 Karar Sayılı "Dava trafik kazasından kaynaklanan maddi ve manevi tazminat istemine ili kindir. Davalı Belediye Ba kanlı ı tarafından, kaza mahalline yaya geçidi yapılmaması nedeniyle zarardan davalı belediye ba kanlı ının da sorumlu oldu u ileri sürülmü tür. Kamu hizmeti görmekle yükümlü olan belediye, kamu hizmeti sırasında verdi i zararlardan dolayı özel hukuk hükümlerine tabi de ildir. Hizmet kusurundan dolayı açılan davalar 2577 sayılı YUY m 2.Maddesi hükmü uyarınca tam yargı davası olarak ikame edilmesi gerekmektedir. Görev kuralları kamu düzenine ili kin olup, mahkemece kendili inden dikkate alınması zorunludur. O halde mahkemece davalı belediye ba kanlı ı yönünden yargı yolu bakımından görevsizlik kararı verilmesi gerekirken yazılı ekilde hüküm tesisi do ru görülmemi , kararın bozulması gerekmi tir" ilanı ve Yargıtay 17.Hukuk Dairesi'nin 2011/10317 E. Ve 2012/12491 Karar Sayılı;

"Dava, trafik kazasından kaynaklanan destekten yoksun kalma tazminatı ve manevi tazminat istemine ili kindir.

Davalı Karayolları Genel Müdürlü ü vekili cevap dilekçesi ile; görev itirazında bulunmu olup mahkemece itiraz de erlendirilmeksizin, davalı aleyhine hüküm tesis edilmi tir.

Bir kamu hizmeti görmekle yükümlü davalı idareye 2918 Sayılı Karayolları Trafik Yasası'nun 7/a maddesinde karayollarında lam ve can güvenli i yönünden gerekli i aretlemeleri yaparak önlemleri almak ve aldırma görevleri verilmi bulunmaktadır bu görevin 2918 Sayılı Yasa da verilmi olması bunun ihlali nedeniyle oluacak zarardan dolayı idarenin özel hukuk hükümlerine tabi olacağı sonucunu do uramaz. Hizmet kusurundan kaynaklanan zararlar yönünden idare aleyhine tam yargı davasının idari yargı yerinde açılması gereklidir. Esasen, 2918 Sayılı Yasa'nın hukuki sorumlulu una ili kin 85 ve onu izleyen maddelerinde araç i letenin sorumlulu u düzenlenmi olup, idarenin hizmet kusurundan kaynaklanan sorumlulu u bu yasa kapsamı dı nda tutulmu tur.

Görev (YARGI YOLU) hususu resen dikkate alınacak konulardan olup, davalı idare vekilinin bu yöndeki itirazının da göz önüne alınması gerekirken, i in esasına girilerek sonuçlandırılması do ru olmamı ve kararın açıklanan nedenle bozulmasına karar vermek gerekmi tir" ilamları dikkate alınarak, davalı Karayolları Genel Müdürlü ü Yönünden davanın yargı yolu bakımından reddi gerekti i..."

3. Davacı vekili benzer istemle idari yargı yerinde dava açmı tur.

B. dari Yargıda

4. Mardin 2. dare Mahkemesinin, 09/08/2019 tarihli ve E.2019/1579, K.2019/1355 sayılı dosyada "davanın 2577 sayılı Kanununun 15/1-a maddesi uyarınca görev yönünden reddine" dair verdi i istinaf ba vurusunun kesin olarak reddedilmesiyle 30/12/2020 tarihinde kesinle en kararının gerekçe kısmı öyledir:

"2918 sayılı Yasanın 106. maddesinde sayılan kamu kurum ve kurulu larının, sahip oldukları motorlu araçların sebep oldu u zararlardan dolayı idare hukuku kurallarına de il, bu Yasa'da düzenlenen "i leten ve araç i leticisinin ba lı oldu u te ebbüs sahibinin hukuki sorumlulu u" çerçevesinde Borçlar Kanunu'nun haksız fiillere ili kin hükümlerine tabi kılındı ı; bu suretle 2918 sayılı yasada, motorlu aracın i letilmesinden do an zararların tazmini konusunda, motorlu aracın sahibinin özel ya da kamu tüzel ki isi olması bakımından bir farklılık gözetilmeyerek i aret edilen kamu kurum ve kurulu larının da özel hukuk tüzel ki ileri gibi aynı esaslara göre sorumlu olduklarının kabul edildi i anla ılmaktadır.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlü e giren 110.maddesi gözetildi inde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında can ve mal güvenli i yönünden trafik düzeninin sa lanarak trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri ve trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kurulu ları ve bunların görev, yetki ve sorumlulukları ile çalı ma usullerini kapsadı ı, dolayısıyla meydana gelen trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli oldu u anla ılmakta olup, 2918 sayılı Yasa'nın anılan açık hükümleri kar ısında, kamu idaresine ait oldu u anla ılan askeri aracın karayolunda seyir halinde iken meydana gelen trafik kazası nedeniyle davacılar yakınının vefat etmesi sonucu u ranılan zararların tazmini istemiyle açılan i bu davanın, i letenin hukuki sorumlulu u çerçevesinde özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekti i sonucuna varılmı tur..."

5. Olu an görev uyu mazlı ının çözümü için dava dosyaları davacı vekilinin talebi üzerine Mardin 2. dare Mahkemesinin 01/04/2021 tarih, E.2019/1579 sayılı üst yazısıyla Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmi tir.

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

6. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 1. maddesinde, Kanun'un amacının karayollarında can ve mal güvenli i yönünden trafik düzenini sa layacak ve trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek oldu u; "Kapsam" ba lıklı 2. maddesinde, bu Kanun'un trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri bunların

uygulanmasını ve denetlenmesini ilgili kurulları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu Kanun'un karayollarında uygulanacağı belirtilmiştir.

7. Aynı Kanunun, “*Karayolları Genel Müdürlüğü'nün görev ve yetkileri*” başlıklı 7. maddesi şöyledir;

“*Karayolları Genel Müdürlüğü'nün bu Kanunla ilgili görev ve yetkileri şunlardır:*

a) *Yapım ve bakımdan sorumlu olduğu karayollarında can ve mal güvenliğini yönünden gerekli düzenleme ve işlemleri yaparak önlemleri almak ve aldırarak,*

b) *Tüm karayollarındaki işleme standartlarını tespit etmek, yayınlamak ve kontrol etmek,*

d) *Trafik ve araç tekniklerine ait görüş bildirmek, karayolu güvenliğini ilgilendiren konulardaki projeleri incelemek ve onaylamak,*

e) *Yapım ve bakımdan sorumlu olduğu karayollarında, işleri Bakanlığının uygun görüşü alınarak suretiyle, yönetmelikte belirlenen hız sınırlarının üstünde veya altında hız sınırları belirlemek ve işlemleri,*

f) *Trafik kazalarının oluşma nedenlerine göre verileri hazırlamak ve karayollarında, gerekli önleyici teknik tedbirleri almak veya aldırarak,*

g) *Yapım ve bakımdan sorumlu olduğu karayollarında trafik güvenliğini ilgilendiren kavşak, durak yeri, aydınlatma, yol dışı park yerleri ve benzeri tesisleri yapmak, yaptırmak veya diğer kurullarla hazırlanan projeleri tetkik ve uygun olanları tasdik etmek,*

h) *Yetkili birimlerce veya trafik zabıtasınca tespit edilen trafik kaza analizi sonucu, altyapı ve yolun fiziki yapısı ile işleme dayalı kaza sebepleri göz önünde bulundurularak önerilen gerekli önlemleri almak veya aldırarak,*

j) *(Değişiklik: 17/10/1996 - 4199/5 md.) Trafik zabıtasının görev ve yetkileri saklı kalmak üzere Bu Kanunun 13,14,16,17,18,47/a ve 65 inci maddeleri hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında suç veya ceza tutanağı düzenlemek; 47 nci maddenin (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen kural ihlallerinin tespiti halinde, durumu bir tutanakla belirlemek ve gerekli işlemlerin yapılması için en yakın trafik kurulu ile teslim etmek,*

k) *Bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmış olan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmaktır.”*

8. Öte yandan 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde “*leteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kurulları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.*

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya ubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabilir gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir”; Geçici 21. maddesinde de “Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek Daire Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz” denilmiştir.

9. Anayasa'nın 158. maddesinin son fıkrasında “*Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır.*” denilmektedir.

B. Yargı Kararları

10. 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, 26/12/2013 tarih ve E.2013/68,

K.2013/165 sayılı kararında u gerekçe ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemi ve iptal istemini oy birli iyle reddetmi tir:

“... Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildi i üzere, tarihsel geli ime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemi ve idari uyu mazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danı tay yetkili kılınmı tır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyu mazlı in çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulundu unu söylemek olanaklı de ildir. Ancak, idari yargının denetimine ba lı olması gereken idari bir uyu mazlı in çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. tiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker ki i ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ili kin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülece ini öngörmektedir. tiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildi i gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizli i giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sa lanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldı ı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılınd ı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görülece i yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik oldu u anla ılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu eridi üzerindeki araç trafi inden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdi i konusunda bir tartı ma bulunmamaktadır. dare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmad ı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı de ildir. tirazın reddi gerekir...”

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

11. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/05/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, dari ve adli yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyu mazlı ı do du u, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yöntemle uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ili kin i lemlerde herhangi bir noksanlık bulunmad ı ı anla ıldı ından görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

12. Raportör-Hâkim Engin SEL MO LU'nun davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTCÇ 'nin davada adli yargının, Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

13. Dava, davalı idarenin sorumluluk sahasında kalan yolda meydana gelen kaza nedeniyle olu tu u ileri sürülen maddi ve manevi zararın, olayda kusurlu oldu u gerekçesiyle idareden tazmini istemiyle açılmı tır.

14. Anayasa Mahkemesinin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, kanun koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibarıyla görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158. maddesi uyarınca, başta Uyuşmazlık Mahkemesi olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uygulanması zorunlu bir karar mesabesinde değildir.

15. 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin iptal edilen kararı gözetilmediğinden, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliğini yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanun'un, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kurulları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalışmaları usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

16. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Beytülce Asliye Hukuk Mahkemesinin 09/04/2019 tarihli ve E.2018/74, K.2019/20 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGI YERİNİN GÖREVLİ OLDÜĞÜNE,

B. Beytülce Asliye Hukuk Mahkemesinin 09/04/2019 tarihli ve E.2018/74, K.2019/20 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

03/05/2021 tarihinde Üye Ahmet ARSLAN'ın KARARI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
Mehmet
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Bürol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KARAR

İdarenin kendi kurulu kanununda belirlenen ve 2918 sayılı Kanun'da tekrarlanan görevlerinden, yani; yol yapım, bakım, işletme, trafik güvenliğini sağlamak üzere yürütülen kamu hizmetlerinden kaynaklanan hukuki sorumluluğunun idare hukuku ilke ve kurallarına göre belirlenmesi; uyuşmazlığın, özel hukuktaki araç işletmenin hukuki sorumluluğundan değil, davalı idare tarafından görevlerinin tam ve eksiksiz yerine getirilmediği, dolayısıyla yürütülen hizmetlerin kusurlu işletildiği, meydana gelen zararda hizmet kusuru bulunduğu iddiasından kaynaklanması kararı kapsamında uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu sonucuna ulaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluk kararına katılmıyorum. 03/05/2021

Üye
Ahmet ARSLAN